

Zápis

Z obhajoby disertační práce paní Mgr. Jaroslava Iry

konané dne 6. června 2013

téma práce: *Lokální a národní identita v historických monografiích českých, moravských a haličských měst (1860-1900)*

přítomní: doc. PhDr. Martin Kovář, PhD.; prof. Dr. Miloš Řezník; doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.; prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.; prof. PhDr. Luďa Klusáková, CSc.; doc. PhDr. Tomáš Krejčík, CSc.; PhDr. Vladimír Urbánek, Ph.D.; Prof. PhDr. Svatava Raková, CSc.

Předseda komise doc. PhDr. Martin Kovář, PhD. zahájil obhajobu a představil přítomným kandidáta.

Školitelka představila doktoranda a seznámil komisi s jeho disertační prací.

Kandidát představil svou disertační práci, která se opírá o dvě premisy. Městské dějepisy vznikající ve druhé polovině 19. století spoluutvářely (často intencionálně) regionální nebo lokální kolektivní identity. Zároveň lze předpokládat, že jejich autoři museli reflektovat i posilující národní hnutí a národní historické narace. Práce se ve čtyřech kapitolách zabývá otázkou, jak se národní diskurz v textech projevoval. V průběhu zpracování práce došlo k posunu v perspektivě od studia historických reprezentací k chápání městských dějepisů jako fenoménu 19. století. S tím souvisel metodologický posun od čisté textové analýzy ke kontextuálnímu zkoumání role nacionalismu při vzniku historických monografií měst.

Oponenti přednesli závěry svých posudků. Miloš Řezník i prof. Štaif doporučili práci bez výhrad k úspěšné obhajobě (viz posudky).

V reakci na oponentské posudky se Mgr. Jaroslav Ira vyjádřil k hlavním kritickým poznámkám. Nezařazení Slezka mělo důvod metodologický – existovaly zde 3 národně-identitní rámce, a proto bylo nahrazeno Haličí. Vymezení rokem 1900 je umělé, nejedná se o specifickou periodu dějepisectví, ačkoliv v té době docházelo k odklonu od tradiční formy historické reprezentace. Perspektiva komunálních elit by nabízela nový a přínosný úhel pohledu, v práci byl ale zvolen jiný. Autoři dějepisů se nicméně skutečně asociovali s novou moderní elitou města – viz Čáslav a August Sedláček. Selektce textů do zkoumaného vzorku vycházela z obsahové hodnoty textů samotných, tak aby byly pro práci přínosné. Oponenti považovali odpovědi kandidáta za dostačující.

Diskuse:

Diskuse se vedla zejména o otázce reprezentativnosti vybraného vzorku textů. K tématu směřovali otázky prof. Štaifa, doc. Pelikána, prof. Rakové i prof. Řezníka. Kandidátovi byla

vytýkána nejasná kritéria výběru, zejména ve vztahu k opomenutí výpovědní hodnoty textů, které národní diskurz zcela opomíjely. Bylo konstatováno, že jde o otázku zvolené perspektivy – kandidát nezkoumal roli národního diskurzu v městských dějepisech, ale konfigurace národní a lokální identity v těchto textech. Na otázku prof. Rakové na rozdíly v projekci českého, polského a německé národní diskurzu ve zkoumaných textech kandidát odpověděl, že zejména v polském případě města byla opomíjena v narativu národních dějin, což pro autory představovalo problém. Využil metodu vzestupů a pádů a na jejím základě doložil, že projekce různých národních identit byly často zrcadlové, ovšem nikoliv protikladné – i v českém kontextu bylo husitství z perspektivy měst líčeno jako negativní. Na poznámku doc. Krejčíka kandidát odpověděl, že v charakterizaci Švédů jako univerzálního nepřítele se národní i městský diskurz shodoval. Dr. Urbánek se zajímal o relevantnost konfesionality. Pro dané období dle kandidáta šlo o problém již víceméně marginální. Ačkoliv podstatnou skupinou autorů byli katoličtí duchovní, pobělohorská násilná rekatolizace byla hodnocena víceméně vždy kriticky.

Vyhlášení výsledku tajného hlasování komise: přítomno 4 ze 4 členů komise, všechny hlasy kladné. Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsal: Jiří Janáč

Podpis předsedy komise